

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అఖండ సుందరకాండ పఠనం

(12.09.2020, శనివారము)

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్ పరం బ్రహ్మ తస్మై శ్రీ గురవే నమః ॥
శ్రీవేంకటాచలాధీశం శ్రీయాధ్యాసితవక్షసం ।
శ్రీతచేతనమందారం శ్రీనివాసమహం భజే ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే విరాజమానస్య అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండ-
నాయకస్య శ్రీపద్మావతీజానేః భగవతః శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః సన్నిధౌ
ధర్మవిగ్రహస్య శ్రీరామచంద్రప్రభోః పాదసేవకస్య హనూమతః ప్రసాదేన
అస్మిన్ భువనే విషూచికా క్రిమిజనితసమస్తదుష్ప్రభావనిర్మూలన ద్వారా,
సర్వేషాం ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వవిధ సుస్థిరతా సిద్ధ్యర్థం, విద్యా-
విత్త-వ్యాపార-దేశరక్షణాదిరంగేషు సర్వతోముఖాభివృద్ధి ద్వారా
శ్రీరామరాజ్యస్య పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, సద్భావనాం, సత్సంకల్పానాం,
సత్కార్యాణాం చ సర్వతోముఖవిజయసిద్ధ్యర్థం, భారతవర్షస్య అభివృద్ధౌ
నిమగ్నానామ్ అధికారిణాం, సైనికానాం, కర్షకవణిగాదీనాం, ఉపాధ్యాయ,
వైజ్ఞానిక, వైద్యాదీనాం చ సర్వేషాం సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్య,
ఐశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం, శ్రీరామచంద్ర-
రూపాంతరస్య శ్రీమత్ వేంకటేశ్వరపరబ్రహ్మణః శ్రీమదాంజనేయస్య
చ పరిపూర్ణ అనుగ్రహసిద్ధ్యర్థం, శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణాంతర్గతే
సుందరకాండే ద్వాదశసర్గతః చతుర్దశసర్గాంతశ్లోకపారాయణం,
శ్రీధన్వంతరి మంత్రపారాయణం చ అన్వోన్య సాహాయ్యేఽఽచార్యముఖేన
కరిష్యామహే.

శ్రీరామప్రార్థన-

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।
రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ అంజనేయ ప్రార్థనా-

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।
రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీవాల్మీకి ప్రార్థనా-

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీహనుమతే నమః

(అథ సుందరకాండే ద్వాదశస్కంధః చతుర్దశస్కంధమ్)

“ సుందరకాండ పఠనం ”

అథార్షే వాల్మీకియే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాండే

ద్వాదశః స్కంధః

1. స తస్య మధ్యే భవనస్య మారుతిః
లతాగృహాంశ్చిత్రగృహాన్నిశాగృహాన్ ।
జగామ సీతాం ప్రతి దర్శనోత్సుకో
న చైవ తాం పశ్యతి చారుదర్శనామ్ ॥ 12.1 ॥
2. స చింతయామాస తతో మహాకపిః
ప్రియామపశ్యన్ రఘునందనస్య తాం ।
ధ్రువం హి సీతా మ్రియతే యథా న మే
విచిన్వతో దర్శనమేతి మైథిలీ ॥ 12.2 ॥

3. సా రాక్షసానాం ప్రవరేణ జానకీ
స్వశీలసంరక్షణతత్పరా సతీ ।
అనేన నూనం ప్రతిదుష్టకర్మణా
హతా భవేదార్యపథే పరే స్థితా ॥ 12.3 ॥
4. విరూపరూపా వికృతా వివర్చనో
మహాననా దీర్ఘవిరూపదర్శనాః ।
సమీక్ష్య సా రాక్షసరాజయోషితో
భయాద్విసమ్మా జనకేశ్వరాత్మజా ॥ 12.4 ॥
5. సీతామదృష్ట్వా హ్యనవాప్యపౌరుషం
విహృత్యకాలం సహ వానరైశ్చిరం ।
న మేఽస్తి సుగ్రీవసమీపగా గతిః
సుతీక్ష్ణదణ్డో బలవాంశ్చ వానరః ॥ 12.5 ॥
6. దృష్టమంతఃపురం సర్వం దృష్టా రావణయోషితః ।
న సీతా దృశ్యతే సాధ్వీ వృథా జాతో మమ శ్రమః ॥ 12.6 ॥
7. కిం ను మాం వానరాః సర్వే గతం వక్ష్యంతి సంగతాః ।
గత్వా తత్ర త్వయా వీర కిం కృతం తద్దృదస్వ నః ।
అదృష్ట్వా కిం ప్రవక్ష్యామి తామహం జనకాత్మజామ్ ॥ 12.7 ॥
8. ధ్రువం ప్రాయముపైష్యంతి కాలస్య వ్యతివర్తనే ॥ 12.8 ॥
9. కిం వా వక్ష్యతి వృద్ధశ్చ జామ్బువానంగదశ్చ సః ।
గతం పారం సముద్రస్య వానరాశ్చ సమాగతాః ॥ 12.9 ॥

10. అనిర్వేదః శ్రియోమూలమ్ అనిర్వేదః పరం సుఖమ్ ।
అనిర్వేదో హి సతతం సర్వార్థేషు ప్రవర్తకః ॥ 12.10 ॥
11. కరోతి సఫలం జంతోః కర్మ యత్తత్కరోతి సః ।
తస్మాదనిర్వేదకృతం యత్నం చేష్టేహముత్తమమ్ ॥ 12.11 ॥
12. భూయస్తావద్విచేష్యామి దేశాన్రావణపాలితాన్ ।
ఆపానశాలా విచితాస్తథా పుష్పగృహాణి చ ॥ 12.12 ॥
13. చిత్రశాలాశ్చ విచితా భూయః క్రీడాగృహాణి చ ।
నిష్కుటాంతరరథ్యాశ్చ విమానాని చ సర్వశః ॥ 12.13 ॥
14. భూయస్తత్ర విచేష్యామి న యత్ర విచయః కృతః ।
ఇతి సంచింత్య భూయోఽపి విచేతుముపచక్రమే ।
భూమీగృహాన్ చైత్యగృహాన్ గృహాతిగృహకానపి ॥ 12.14 ॥
15. ఉత్పతన్నిపతంశ్చాపి తిష్ఠన్లచ్చన్ పునః పునః ।
అపావృణ్వంశ్చ ద్వారాణి కపాటాన్యవఘాటయన్ ॥ 12.15 ॥
16. ప్రవిశన్నిష్పతంశ్చాపి ప్రపతన్నత్పతన్నపి ।
సర్వమప్యవకాశం స విచచార మహాకపిః ॥ 12.16 ॥
17. చతురంగుళమాత్రోఽపి నావకాశస్య విద్యతే ।
రావణాంతఃపురే తస్మిన్ యం కపిర్న జగామ సః ॥ 12.17 ॥
18. ప్రాకారాంతరరథ్యాశ్చ వేదికాశ్చైత్యసంశ్రయాః ।
దీర్ఘికాః పుష్కరిణ్యాశ్చ సర్వం తేనావలోకితమ్ ॥ 12.18 ॥

19. రాక్షసోఽవివిధాకారా విరూపా వికృతాస్తథా ।
దృష్టా హనూమతా తత్ర న తు సా జనకాత్మజా ॥ 12.19 ॥
20. రూపేణాప్రతిమా లోకే వరా విద్యాధరస్త్రియః ।
దృష్టా హనూమతా తత్ర న తు రాఘవనందినీ ॥ 12.20 ॥
21. నాగకన్యా వరారోహః పూర్ణచంద్రనిభాననాః ।
దృష్టా హనూమతా తత్ర న తు సీతా సుమధ్యమా ॥ 12.21 ॥
22. ప్రమథ్య రాక్షసేంద్రేణ నాగకన్యా బలాద్భుతాః ।
దృష్టా హనూమతా తత్ర న సా జనకనందినీ ॥ 12.22 ॥
23. సోఽపశ్యన్ తాం మహాబాహుః పశ్యంశ్చాన్యా వరస్త్రియః ।
విషసాద ముహుర్ద్దీమాన్ హనూమాన్ మారుతాత్మజః ॥ 12.23 ॥
24. ఉద్యోగం వానరేంద్రాణాం ప్లవనం సాగరస్య చ ।
వ్యర్థం వీక్ష్యానిలసుతశ్చింతాం పునరుపాగమత్ ॥ 12.24 ॥
25. అవతీర్య విమానాచ్చ హనూమాన్ మారుతాత్మజః ।
చింతాముపజగామాథ శోకోపహతచేతనః ॥ 12.25 ॥

ఇత్యార్షే వాల్మీకీయే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాండే

ద్వారదశః సర్గః

అథార్షే వాల్మీకీయే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాండే

త్రయోదశః సర్గః

26. విమానాత్తు సుసంక్రమ్య ప్రాకారం హరియూథపః ।
హనూమాన్వేగవానాసీద్యథా విద్యుద్ధనాంతరే ॥ 13.1 ॥

27. సంపరిక్రమ్య హనూమాన్ రావణస్య నివేశనాత్ ।
అదృష్ట్యా జానకీం సీతామబ్రవీద్వచనం కపిః ॥ 13.2 ॥
28. భూయిష్ఠం లోలితా లంకా రామస్య చరతా ప్రియం ।
న హి పశ్యామి వైదేహీం సీతాం సర్వాంగశోభనామ్ ॥ 13.3 ॥
29. పల్వలాని తటాకాని సరాంసి సరితస్తథా ।
నద్యోఽనూపవనాంతాశ్చ దుర్గాశ్చ ధరణీధరాః ।
లోలితా వసుధా సర్వా న తు పశ్యామి జానకీం ॥ 13.4 ॥
30. ఇహ సంపాతినా సీతా రావణస్య నివేశనే ।
ఆఖ్యాతా గృధ్రరాజేన న చ పశ్యామి తామహమ్ ॥ 13.5 ॥
31. కిం సు సీతాఽథ వైదేహీ మైథిలీ జనకాత్మజా ।
ఉపతిష్ఠేత వివశా రావణం దుష్టచారిణమ్ ॥ 13.6 ॥
32. క్షిప్రముత్పతతో మన్యే సీతామాదాయ రక్షసః ।
బిభృతో రామబాణానామస్తరా పతితా భవేత్ ॥ 13.7 ॥
33. అథవా హ్రీయమాణాయాః పథి సిద్ధనిషేవితే ।
మన్యే పతితమార్యాయా హృదయం ప్రేక్ష్య సాగరమ్ ॥ 13.8 ॥
34. రావణస్యోరువేగేన భుజాభ్యాం పీడితేన చ ।
తయా మన్యే విశాలాక్ష్యా త్యక్తం జీవితమార్యయా ॥ 13.9 ॥
35. ఉపర్యుపరి వా నూనం సాగరం క్రమతస్తథా ।
వివేష్టమానా పతితా సముద్రే జనకాత్మజా ॥ 13.10 ॥
36. అహెలా క్షుద్రేణ వాఽనేన రక్షంతీ శీలమాత్మనః ।
అబంధుర్భక్షితా సీతా రావణేన తపస్వినీ ॥ 13.11 ॥

37. అథవా రాక్షసేష్టస్య పత్నీభిరసితేక్షణా ।
అదుష్టా దుష్ట భావాభిర్భక్షితా సా భవిష్యతి ॥ 13.12 ॥
38. సంపూర్ణచంద్రప్రతిమం పద్మపత్రనిభేక్షణమ్ ।
రామస్య ధ్యాయతీ వక్త్రం పంచత్వం కృపణా గతా ॥ 13.13 ॥
39. హా రామ అక్షణేత్యేవం హాఽయోధ్యేచేతి మైథిలీ ।
విలప్య బహు వైదేహీ న్యస్తదేహా భవిష్యతి ॥ 13.14 ॥
40. అథవా నిహితా మన్యే రావణస్య నివేశనే ।
నూనం లాలప్యతే సీతా పంజరస్థేవ శారికా ॥ 13.15 ॥
41. జనకస్య సుతా సీతా రామపత్నీ సుమధ్యమా ।
కథముత్పలపత్రాక్షీ రావణస్య వశం ప్రజేత్ ॥ 13.16 ॥
42. వినష్టా వా ప్రణష్టా వా మృతా వా జనకాత్మజా ।
రామస్య ప్రియభార్యస్య న నివేదయితుం క్షమమ్ ॥ 13.17 ॥
43. నివేద్యమానే దోషస్యాద్దోషస్యోదనివేదనే ।
కథన్ను ఖలు కర్తవ్యం విషమం ప్రతిభాతి మే ॥ 13.18 ॥
44. అస్మిన్నేవంగతే కార్యే ప్రాప్తకాలం క్షమం చ కిమ్ ।
భవేదితి మతం భూయో హనూమాన్ ప్రవిచారయత్ ॥ 13.19 ॥
45. యది సీతామదృష్ట్వాఽహం వానరేంద్రపురీమితః ।
గమిష్యామి తతః కో మే పురుషార్థో భవిష్యతి ॥ 13.20 ॥
46. మమేదం లంఘనం వ్యర్థం సాగరస్య భవిష్యతి ।
ప్రవేశజ్ఞైవ లంకాయాం రాక్షసానాం చ దర్శనమ్ ॥ 13.21 ॥

47. కిం మాం వక్ష్యతి సుగ్రీవో హరయో వా సమాగతాః ।
కిష్కింధాం సమనుప్రాప్తం తౌ వా దశరథాత్మజౌ ॥ 13.22 ॥
48. గత్వా తు యది కాకుత్స్థం వక్ష్యామి పరమప్రియం ।
న దృష్టేతి మయా సీతా తతస్త్వక్ష్యతి జీవితమ్ ॥ 13.23 ॥
49. పరుషం దారుణం క్రూరం తీక్ష్ణమింద్రియతాపనం ।
సీతానిమిత్తం దుర్వాక్యం శ్రుత్వా స న భవిష్యతి ॥ 13.24 ॥
50. తం తు కృచ్ఛగతం దృష్ట్వా పంచత్వగతమానసం ।
భృశానురక్తో మేధావీ న భవిష్యతి లక్షణః ॥ 13.25 ॥
51. వినష్టా భ్రాతరౌ శ్రుత్వా భరతోఽపి మరిష్యతి ।
భరతం చ మృతం దృష్ట్వా శత్రుఘ్నో న భవిష్యతి ॥ 13.26 ॥
52. పుత్రాన్ మృతాన్ సమీక్ష్యాథ న భవిష్యంతి మాతరః ।
కౌసల్యా చ సుమిత్రా చ కైకేయీ చ న సంశయః ॥ 13.27 ॥
53. కృతజ్ఞస్సత్యసంధశ్చ సుగ్రీవః ప్లవగాధిపః ।
రామం తథాగతం దృష్ట్వా తతస్త్వక్ష్యతి జీవితమ్ ॥ 13.28 ॥
54. దుర్మనా వ్యథితా దీనా నిరానందా తపస్వినీ ।
పీడితా భర్తృశోకేన రుమా త్యక్ష్యతి జీవితమ్ ॥ 13.29 ॥
55. వాలిజేన తు దుఃఖేన పీడితా శోకకర్షితా ।
పంచత్వం చ గతే రాజ్ఞి తారాపి న భవిష్యతి ॥ 13.30 ॥
56. మాతాపిత్రోర్వివాశేన సుగ్రీవవ్యసనేన చ ।
కుమారోఽప్యంగదః కస్మాద్దారయిష్యతి జీవితమ్ ॥ 13.31 ॥

57. భర్తృజేన తు దుఃఖేన హ్యభిభూతా వనౌకసః ।
శిరాంస్యభిహనిష్యన్తి తలైర్ముష్టిభిరేవ చ ॥ 13.32 ॥
58. సాన్వేనానుప్రదానేన మానేన చ యశస్వినా ।
లాలితాః కపిరాజేన ప్రాణాంస్త్వక్ష్యన్తి వానరాః ॥ 13.33 ॥
59. న వనేషు న శైలేషు న నిరోధేషు వా పునః ।
క్రీడామనుభవిష్యన్తి సమేత్య కపికుంజరాః ॥ 13.34 ॥
60. సపుత్రదారాస్సామాత్యా భర్తృవ్యసనపీడితాః ।
శైలాగ్రేభ్యః పతిష్యంతి సమేత్య విషమేషు చ ॥ 13.35 ॥
61. విషముద్బుద్ధనం వాపి ప్రవేశం జ్వలనస్య వా ।
ఉపవాసమథో శస్త్రం ప్రచరిష్యంతి వానరాః ॥ 13.36 ॥
62. ఘోరమారోదనం మన్యే గతే మయి భవిష్యతి ।
ఇక్ష్వాకుకులనాశశ్చ నాశశ్చైవ వనౌకసామ్ ॥ 13.37 ॥
63. సోఽహం వైవ గమిష్యామి కిష్కింధాం నగరీమితః ।
న చ శక్యమ్యహం ద్రష్టుం సుగ్రీవం మైథిలీం వినా ॥ 13.38 ॥
64. మయ్యగచ్ఛతి చేహస్థే ధర్మాత్మానౌ మహారథౌ ।
ఆశయా తౌ ధరిష్యేతే వానరాశ్చ మనస్వినః ॥ 13.39 ॥
65. హస్తాదానో ముఖాదానో నియతో వృక్షమూలికః ।
వానప్రస్థో భవిష్యామి హ్యదృష్ట్వా జనకాత్మజామ్ ॥ 13.40 ॥
66. సాగరానూపజే దేశే బహుమూలఫలోదకే ।
చితాం కృత్వా ప్రవేక్ష్యామి సమిద్ధమరణీసుతమ్ ॥ 13.41 ॥

67. ఉపవిష్టస్య వా సమ్మగ్నింగినీం సాధయిష్యతః ।
శరీరం భక్షయిష్యంతి వాయసాః శ్వాపదాని చ ॥ 13.42 ॥
68. ఇదం మహర్షిభిర్లుష్టం నిర్యాణమితి మే మతిః ।
సమ్యగాపః ప్రవేక్ష్యామి న చేత్పశ్యామి జానకీమ్ ॥ 13.43 ॥
69. సుజాతమూలా సుభగా కీర్తిమాలా యశస్వినీ ।
ప్రభగ్నా చిరరాత్రీయం మమ సీతామపశ్యతః ॥ 13.44 ॥
70. తాపసో వా భవిష్యామి నియతో వృక్షమూలికః ।
నేతః ప్రతిగమిష్యామి తామదృష్ట్వాసితేక్షణామ్ ॥ 13.45 ॥
71. యదీతః ప్రతిగచ్ఛామి సీతామనధిగమ్య తాం ।
అంగదస్పహితైస్సర్వైర్వానరైర్న భవిష్యతి ॥ 13.46 ॥
72. వినాశే బహవో దోషా జీవన్మద్రాణి పశ్యతి ।
తస్మాత్ప్రాణాన్ ధరిష్యామి ధ్రువో జీవితసంగమః ॥ 13.47 ॥
73. ఏవం బహువిధం దుఃఖం మనసా ధారయన్ముహుః ।
నాధ్యగచ్ఛత్తదా పారం శోకస్య కపికుంజరః ॥ 13.48 ॥
74. రావణం వా వధిష్యామి దశగ్రీవం మహాబలం ।
కామమస్తు హృతా సీతా ప్రత్యాచీర్ణం భవిష్యతి ॥ 13.49 ॥
75. అథ వైనం సముత్క్షిప్య ఉపర్యుపరి సాగరం ।
రామాయోపహరిష్యామి పశుం పశుపతేరివ ॥ 13.50 ॥
76. ఇతి చింతాం సమాపన్నః సీతామనధిగమ్యతాం ।
ధ్యానశోకపరీతాత్మా చింతయామాస వానరః ॥ 13.51 ॥

77. యావత్ప్రీతాం హి పశ్యామి రామపత్నీం యశస్వినీమ్ ।
తావదేతాం పురిం లంకాం విచినోమి పునః పునః ॥ 13.52 ॥
78. సంపాతి వచనాచ్ఛాపి రామం యద్ధ్యానయామ్యహం ।
అపశ్యన్ రాఘవో భార్యాం నిర్దహేత్ సర్వవానరాన్ ॥ 13.53 ॥
79. ఇహైవ నియతాహారో వత్స్యామి నియతేంద్రియః ।
న మత్కృతే వినశ్యేయుః సర్వే తే నరవానరాః ॥ 13.54 ॥
80. అశోకవనికా చేయం దృశ్యతే యా మహాద్రుమా ।
ఇమామధిగమిష్యామి న హీయం విచితా మయా ॥ 13.55 ॥
81. వసూన్రుద్రాంస్తథాఽదిత్యానశ్వినౌ మరుతోఽపి చ ।
నమస్కృత్వా గమిష్యామి రక్షసాం శోకవర్ధనః ॥ 13.56 ॥
82. జిత్యా తు రాక్షసాన్ సర్వానిక్ష్యాకుకులనందినీమ్ ।
సంప్రదాస్యామి రామాయ యథా సిద్ధిం తపస్వినే ॥ 13.57 ॥
83. సః ముహూర్తమివ ధ్యాత్వా చింతావగ్రథితేంద్రియః ।
ఉదతిష్ఠన్మహా తేజా హనూమాన్ మారుతాత్మజః ॥ 13.58 ॥
84. నమోఽస్తు రామాయ సలక్షణాయ
దేవ్యై చ తస్యై జనకాత్మజాయై ।
నమోఽస్తు రుద్రేంద్రయమానిలేభ్యో
నమోఽస్తు చంద్రార్కమరుద్గణేభ్యః ॥ 13.59 ॥
85. స తేభ్యస్తు నమస్కృత్య సుగ్రీవాయ చ మారుతిః ।
దిశస్వర్వాస్సమాలోక్య హ్యశోకవనికాం ప్రతి ॥ 13.60 ॥

86. స గత్వా మనసా పూర్వమశోకవనికాం శుభాం ।
ఉత్తరం చిన్తయామాస వానరో మారుతాత్మజః ॥ 13.61 ॥
87. ద్రువం తు రక్షో బహులా భవిష్యతి వనాకులా ।
అశోకవనికాఽచింత్యా సర్వసంస్కారసంస్కృతా ॥ 13.62 ॥
88. రక్షణశ్చాత్ర విహితా నూనం రక్షంతి పాదపాన్ ।
భగవానపి సర్వాత్మా నాతిక్షోభం ప్రవతి వై ॥ 13.63 ॥
89. సంక్షిప్తోఽయం మయాత్మా చ రామార్థే రావణస్య చ ।
సిద్ధిం మే సంవిధాస్యంతి దేవాస్పర్షిగణాస్త్విహ ॥ 13.64 ॥
90. బ్రహ్మ స్వయంభూర్భగవాన్ దేవాశ్చైవ దిశంతు మే ।
సిద్ధిమగ్నిశ్చ వాయుశ్చ పురుహూతశ్చ వజ్రభృత్ ॥ 13.65 ॥
91. వరుణః పాశ హస్తశ్చ సోమాదిత్యా తదైవ చ ।
అశ్వినౌ చ మహాత్మానౌ మరుతశ్శర్వ ఏవ చ ॥ 13.66 ॥
92. సిద్ధిం సర్వాణి భూతాని
భూతానాం చైవ యః ప్రభుః ।
దాస్యంతి మమ యే చాన్యే
హ్యదృష్టాః పథిగోచరాః ॥ 13.67 ॥
93. తదున్నసం పాండురదంతమవ్రణం
శుచిస్మితం పద్మపలాశలోచనం ।
ద్రక్ష్యే తదార్యా వదనం కదాన్వహం
ప్రసన్నతారాధిపతుల్యదర్శనమ్ ॥ 13.68 ॥

94. క్షుద్రేణ పాపేన నృశంసకర్మణా
సుదారుణాలంకృతవేషధారిణా ।
బలాభిభూతా హ్యబలా తపస్వినీ
కథం ను మే దృష్టిపథేఽద్య సా భవేత్ ॥ 13.69 ॥
- ఇత్యార్షే వాల్మీకీయే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాండే**
త్రయోదశః సర్గః

- అథార్షే వాల్మీకీయే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాండే**
చతుర్దశః సర్గః
95. స ముహూర్తమివ ధ్యాత్వా మనసా చాధిగమ్య తాం ।
అవప్లుతో మహాతేజాః ప్రాకారం తస్య వేశ్మనః ॥ 14.1 ॥
96. స తు సంహృష్ట సర్వాంగః ప్రాకారస్థో మహాకపిః ।
పుష్పితాగ్రాన్ వసంతాదౌ దదర్శ వివిధాన్ ద్రుమాన్ ॥ 14.2 ॥
97. సాలానశోకాన్ భవ్యాంశ్చ చంపకాంశ్చ సుపుష్పితాన్ ।
ఉద్దాలకాన్నాగవృక్షాంశ్చూతాన్కపిముఖానపి ॥ 14.3 ॥
98. అథామ్రవణసంచన్నాం లతాశతసమాప్యతాం ।
జ్యాముక్త ఇవ నారాచః పుప్లువే వృక్షవాటికామ్ ॥ 14.4 ॥
99. స ప్రవిశ్య విచిత్రాం తాం విహగైరభినాదితాం ।
రాజతైః కాంచనైశ్చైవ పాదపైః సర్వతో వృతామ్ ॥ 14.5 ॥
100. విహగైర్బ్రుగసంఘైశ్చ విచిత్రాం చిత్రకాననాం ।
ఉదితాదిత్యసంకాశాం దదర్శ హనుమాన్ కపిః ॥ 14.6 ॥

101. వృతాం నానావిధైః వృక్షైః పుష్పోపగఘలోపగైః ।
కోకిలైః భృంగరాజైశ్చ మత్తైః నిత్యనిషేవితామ్ ॥ 14.7 ॥
102. ప్రహృష్టమనుజే కాలే మృగపక్షిసమాకులే ।
మత్తబర్హిణసంఘుష్టాం నానాద్విజగణాయుతామ్ ॥ 14.8 ॥
103. మార్గమాణో వరారోహం రాజపుత్రీమనిందితాం ।
సుఖప్రసుప్తాన్ విహగాన్ బోధయామాస వానరః ॥ 14.9 ॥
104. ఉత్పతద్భిః ద్విజగణైః పక్షైః సాలాస్సమాహతాః ।
అనేకవర్ణా వివిధా ముముచుః పుష్పవృష్టయః ॥ 14.10 ॥
105. పుష్పావకీర్ణః శుశుభే హనూమాన్ మారుతాత్మజః ।
అశోకవనికా మధ్యే యథా పుష్పమయో గిరిః ॥ 14.11 ॥
106. దిశస్సర్వాః ప్రధావంతం వృక్షషండగతం కపిం ।
దృష్ట్వా సర్వాణి భూతాని వసంత ఇతి మేనిరే ॥ 14.12 ॥
107. వృక్షేభ్యః పతితైః పుష్పైరవకీర్ణా పృథగ్విధైః ।
రరాజ వసుధా తత్ర ప్రమదేవ విభూషితా ॥ 14.13 ॥
108. తరస్వినా తే తరవస్తరసాభిప్రకంపితాః ।
కుసుమాని విచిత్రాణి సస్పజాః కపినా తదా ॥ 14.14 ॥
109. నిర్ధూతపత్రశిఖరాః శీర్ణపుష్పఫలా ద్రుమాః ।
నిక్షిప్తవస్త్రాభరణాధూర్తా ఇవ పరాజితాః ॥ 14.15 ॥
110. హనూమతా వేగవతా కంపితాస్తే నగోత్తమాః ।
పుష్పపర్ణఫలాన్యాశు ముముచుః పుష్పశాలినః ॥ 14.16 ॥

111. విహంగసంఘైర్హినాస్తే స్కంధమాత్రాశ్రయా ద్రుమాః ।
బభూవురగమాస్పర్శ్యే మారుతేనేవ నిర్దుతాః ॥ 14.17 ॥
112. నిర్దుతకేశీ యువతిర్యథా మృదితవర్ణకా ।
నిష్ప్రీతశుభదంతోష్ఠీ నఖైర్లంఠైశ్చ విక్షతా ॥ 14.18 ॥
113. తథా లాంగూలహస్తైశ్చ చరణాభ్యాం చ మర్శితా ।
బభూవాశోకవనికా ప్రభగ్నవరసాదసా ॥ 14.19 ॥
114. మహాలతానాం దామాని వ్యధమత్తరసా కపిః ।
యథా ప్రావృషి వింధ్యస్య మేఘజాలాని మారుతః ॥ 14.20 ॥
115. స తత్ర మణిభూమీశ్చ రాజతీశ్చ మనోరమాః ।
తథా కాంచనభూమీశ్చ దదర్శ విచరస్కపిః ॥ 14.21 ॥
116. వాపీశ్చ వివిధాకారాః పూర్ణాః పరమవారిణా ।
మహార్హైర్మృణిసోపానైః ఉపపన్నాస్తతస్తతః ॥ 14.22 ॥
117. ముక్తాప్రవాళసికతాః స్ఫాటికాంతరకుట్టిమాః ।
కాంచనైస్తరుభిశ్చిత్రైః తీరజైరుపశోభితాః ॥ 14.23 ॥
118. పుల్లపద్మోత్పలవనాః చక్రవాకోపకూజితాః ।
నత్యూహారుతసంఘుష్టా హంససారసనాదితాః ॥ 14.24 ॥
119. దీర్ఘాభిర్దుమయుక్తాభిః సరిద్భిశ్చ సమంతతః ।
అమృతోపమతోయాభిః శివాభిరుపసంస్కృతాః ॥ 14.25 ॥
120. లతాశతైరవతతాః సంతానకసుమావృతాః ।
నానాగుల్మావృతఘనాః కరవీరకృతాంతరాః ॥ 14.26 ॥

121. తతోఽముద్భవసంకాశం ప్రవృద్ధశిఖరం గిరిం ।
విచిత్రకూటం కూటైశ్చ సర్వతః పరివారితమ్ ॥ 14.27 ॥
122. శిలాగృహైరవతతం నానావృక్షైః సమావృతం ।
దదర్శ హరిశార్దూలో రమ్యం జగతి పర్వతమ్ ॥ 14.28 ॥
123. దదర్శ చ నగాత్తస్మాత్ నదీం నిపతితాం కపిః ।
అంకాదివ సముత్పత్య ప్రియస్య పతితాం ప్రియామ్ ॥ 14.29 ॥
124. జలే నిపతితాగైశ్చ పాదపైరుపశోభితాం ।
వార్యమాణామివ క్రుద్ధాం ప్రమదాం ప్రియబంధుభిః ॥ 14.30 ॥
125. పునరావృత్తతోయాం చ దదర్శ స మహాకపిః ।
ప్రసన్నామివ కాంతస్య కాంతాం పునరుపస్థితామ్ ॥ 14.31 ॥
126. తస్యాదూరాత్స పద్మిన్యో నానా ద్విజగణాయుతాః ।
దదర్శ హరిశార్దూలో హనూమాన్ మారుతాత్మజః ॥ 14.32 ॥
127. కృత్రిమాం దీర్ఘికాం చాపి పూర్ణాం శీతేన వారిణా ।
మణిప్రవరసోపానాం ముక్తాసికతశోభితామ్ ॥ 14.33 ॥
128. వివిధైః మృగసంఘైశ్చ విచిత్రాం చిత్రకాననాం ।
ప్రాసాదైస్సుమహద్భిశ్చ నిర్మితైర్విశ్వకర్మణా ॥ 14.34 ॥
129. కాననైః కృత్రిమైశ్చాపి సర్వతః సమలంకృతాం ॥ 14.35 ॥
130. యే కేచిత్పాదపాః తత్ర పుష్పోపగఘలోపగాః ।
సచ్ఛత్రాః సవితర్దీకాస్సర్వే సౌవర్ణవేదికాః ॥ 14.36 ॥

131. అతాప్రతానైర్బహుభిః పర్ణైశ్చ బహుభిర్హృతామ్ ।
కాంచనీం శింశుపామేకాం దదర్శ హనుమాన్కపిః ।
వృతాం హేమమయీభిస్తు వేదికాభిస్సమంతతః ॥ 14.37 ॥
132. సోఽపశ్యద్భృమిభాగాంశ్చ గర్తప్రప్రవణాని చ ।
సువర్ణవృక్షాన్ అపరాన్ దదర్శ శిఖిసన్నిభాన్ ॥ 14.38 ॥
133. తేషాం ద్రుమాణాం ప్రభయా మేరోరివ దివాకరః ।
అమన్యత తదా వీరః కాంచనోఽస్మీతి వానరః ॥ 14.39 ॥
134. తాం కాంచనైః తరుగణైర్మారుతేన చ వీజితాం ।
కింకిణీ శతనిర్ఘోషాం దృష్ట్వా విస్మయమాగమత్ ॥ 14.40 ॥
135. స పుష్పితాగ్రాం రుచిరాం తరుణాంకురపల్లవాం ।
తామారుహ్య మహాబాహుః శింశుపాం పర్ణసంవృతామ్ ॥ 14.41 ॥
136. ఇతో ద్రక్ష్యామి వైదేహీం రామదర్శనలాలసాం ।
ఇతశ్చేతశ్చ దుఃఖార్తాం సంపతంతీం యదృచ్ఛయా ॥ 14.42 ॥
137. అశోకవనికా చేయం దృఢం రమ్యా దురాత్మనః ।
చంపకైశ్చందనైశ్చాపి వకులైశ్చ విభూషితా ॥ 14.43 ॥
138. ఇయం చ నలినీ రమ్యా ద్విజసంఘనిషేవితా ।
ఇమాం సా రామమహిషీ నూనమేష్యతి జానకీ ॥ 14.44 ॥
139. సా రామా రామమహిషీ రాఘవస్య ప్రియా సతీ ।
వనసంచారకుశలా నూనమేష్యతి జానకీ ॥ 14.45 ॥

140. అథవా మృగశాబాక్షీ వనస్యాస్య విచక్షణా ।
వనమేష్యతి సాఽర్యేహ రామచింతానుకర్షితా ॥ 14.46 ॥
141. రామశోకాభిసంతప్తా సా దేవీ వామలోచనా ।
వనవాసే రతా నిత్యమేష్యతే వనచారిణీ ॥ 14.47 ॥
142. వనే చరాణాం సతతం నూనం స్పృహయతే పురా ।
రామస్య దయితా భార్యా జనకస్య సుతా సతీ ॥ 14.48 ॥
143. సంధ్యాకాలమనాః శ్యామా ధ్రువమేష్యతి జానకీ ।
నదీం చేమాం శివజలాం సంధ్యార్థే వరవర్ణినీ ॥ 14.49 ॥
144. తస్యాశ్చాప్యనురూపేయమశోకవనికా శుభా ।
శుభా యా పార్థివేంద్రస్య పత్నీ రామస్య సమ్మతా ॥ 14.50 ॥
145. యది జీవతి సా దేవీ తారాధిపనిభాననా ।
ఆగమిష్యతి సాఽవశ్యమిమాం శివజలాం నదీమ్ ॥ 14.51 ॥
146. ఏవం తు మత్వ్యా హనుమాన్ మహాత్మా
ప్రతీక్షమాణో మనుజేంద్రపత్నీం ।
అవేక్షమాణశ్చ దదర్శ సర్వం
సుపుష్పితే పర్ణఘనే నిలీనః ॥ 14.52 ॥
- ఇత్యార్షే వాల్మీకీయే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాండే**

చతుర్థశస్కర్ణః

శ్రీరామస్తుతిః -

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ॥

ఫలశ్రుతిః -

బుద్ధిర్బలం యశో ధైర్యం నిర్భయత్వమరోగితా ।
అజాడ్యం వాక్పటుత్వం చ హనూమత్ స్మరణాత్ భవేత్ ॥

శ్రీహనుమతే నమః

అథ ధన్వంతరి ధ్యానమ్ -

అచ్యుతానంత గోవింద విష్ణో నారాయణామృత ।
రోగాన్మే నాశయాశేషాన్ ఆశు ధన్వంతరే హరే ॥ 1 ॥

ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం బలం తేజో ధియం శ్రియం ।
స్వభక్తేభ్యః అనుగృహ్లాంతం వందే ధన్వంతరిం హరిమ్ ॥ 2 ॥

ధన్వంతరిమం శ్లోకం భక్త్యా నిత్యం పఠన్తి యే ।
అనారోగ్యం న తేషాం స్యాత్ సుఖం జీవన్తి తే చిరమ్ ॥ 3 ॥

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ ధన్వంతరయే అమృతకలశ-
హస్తాయ వజ్రజలౌకహస్తాయ సర్వామయవినాశనాయ త్రైలోక్యనాథాయ
మహావిష్ణవే స్వాహా.

ఓం వాసుదేవాయ విద్మహే సుధాహస్తాయ ధీమహి ।
తన్నో ధన్వంతరిః ప్రచోదయాత్ ।

అథ నవగ్రహప్రార్థనా -

ఆరోగ్యం పద్మబంధుః వితరతు నితరాం సంపదం శీతరశ్మిః
భూలాభం భూమిపుత్రః సకలగుణయుతాం వాగ్విభూతిం చ సౌమ్యః
సౌభాగ్యం దేవమంత్రి రిపుభయశమనం భార్గవః శౌర్యమార్కిః
దీర్ఘాయుః సైంహికేయః విపులతరయశః కేతురాచంద్రతారమ్ ॥
అరిష్టాని ప్రణశ్యన్తు దురితాని భయాని చ ।
శాంతిరస్తు శుభం మేఽస్తు గ్రహాః కుర్వన్తు మంగళమ్ ॥

అథ క్షమాప్తార్థనా -

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।

తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్ -

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా

బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।

కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై

నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్ -

శ్రియః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।

శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

☆ ☆ ☆